

Uffe Elbæks båltale

Taler

Uffe Elbæk
Forfatter og fhv. kulturminister

Dato

23. juni 2025

Sted

Amager Strandvej 55, 2300
København S, Danmark

Omstændigheder

Tale holdt i forbindelse med LGBT+ Danmarks midsummerfest og 77 års fødselsdag.

- 1 Tak for invitationen til at sige nogle ord i forbindelse med afbrændingen af skabet. Og sagt med det samme, jeg kommer ikke til at tale ret meget om Holger Drachmann og midsommervisen. Men derimod om The Dark Side.
- 5 Jeg vil starte min tale flere hundrede kilometer herfra. Nemlig i en af Polens mange LGBT-frie kommuner.

Baggrunden for min historie er, at jeg sammen med parlamentarikere fra en række europæiske parlamenter besøgte Warszawa i efteråret 2021 for at

10 demonstrerer udenfor den polske højesteret til forsvar for kvinders ret over egen krop.

Derudover deltog vi en større konference om kvinderettigheder, og den sidste dag besøgte vi en af de berygtede LGBT-frie kommuner, hvor vi skulle have en

15 samtale med en række polske LGBT-aktivister. Det besøg kommer jeg tilbage til om et øjeblik.

Som optakt til besøget i den LGBT-frie by, var vi blevet introduceret til hovedkonklusionerne fra rapporten Tip of the Iceberg. Hvilket var hårrejsende

20 læsning, der dokumenterede hvordan The Dark Side samarbejder på tværs af lande og på tværs af kontinenter. De deler viden, sprog, begreber og ressourcer. I et omfang der er helt ubegribeligt.

Det var med denne viden, at jeg skulle monitorere en paneldiskussion mellem

25 fem LGBT-aktivister i en større provinsby 40 km uden for Warszawa. Egentlig skulle arrangementet have fundet sted på byens pæneste hotel. Men da de hørte, hvad det var for et arrangement, aflyste de i sidste øjeblik, og vi endte i en

fabrikskantine i udkanten af byen.

30

Der sad vi så og hørte om LGBT-livet under den nu forrige PIS-regering. Om marginalisering og om at blive brugt som fjendebillede på det værste i samfundet – hvor LGBT-borgere blev sammenlignet med en kræftsygdom af regeringslederen.

35

Til sidste spurgte jeg, om de unge LGBT-aktivister ikke kunne give os et godt råd med hjem til vores eget arbejde. Og svaret var: Hvis sproget ændre sig, skal I være opmærksomme. For det starter i sproget. Hvorefter de nævnte ord som LGBT-lobby, LGBT-ideologi etc.

40

To uger efter, hørte jeg disse begreber første gang i Folketingssalen. Og så vidste jeg, at det, der skete i Polen, Ungarn eller Florida, nu også var blevet en del af den danske virkelighed.

45 Det er sådan the dark side arbejder sammen –

Jeg har aldrig været så usikker på, hvad det er for en tid, vi bevæger os ind i. Nogen kalder det rovdynastens tidsalder. Andre solo-imperiernes tidsalder. Men fællesnævneren er, at de magtfulde tager hvad de vil, uanset omkostninger. Og de gør det ved at skabe fjendebilleder på minoritetsgrupper.

50

I ved hvad jeg snakker om, hvis jeg siger Trump, Putin, Orban, Erdogan, Modi eller Xi. Alle kører efter den samme playbook: Fascismens playbook.

55 Men hvad er vores svar til The Dark Side?

Humanismens lys og vores egen livskraft. Det første handler om værdier og menneskesyn. Det andet handler om at stå ved sig selv.

60 Da jeg var teenager i 60'erne og start 70'erne, havde jeg stort set ikke en eneste positiv homoseksuel rollemodel.

Derfor besluttede jeg mig også for, at hvis jeg en dag fik en offentlig position, vil jeg stå ved, hvem jeg var. Skæbnen blev, at jeg ikke bare blev den første offentlige
65 homoseksuelle byrådsmedlem i Aarhus, men også den første offentlige homoseksuelle kulturminister og den første offentlige homoseksuelle partileder.

70 Det var en bevidst politisk handling.

Men det var ikke mindst en personlig beslutning om, at jeg ikke ville svigte mig selv.

75 At jeg ikke ville hold min livskraft tilbage. Og dermed heller ikke holde min seksualitet tilbage. For jeg havde om nogen puttet med den alt for længe. Det var nemlig først i slutningen af 20-erne, at jeg oplevede mit først egentlige homoseksuelle kærlighedsforhold.

80 Bag mig havde jeg nu to længerevarende forhold til to – for øvrigt fantastiske – kvinder. Som hver gav min en søn, som nu har givet mig fem børnebørn. Så her stor jeg som en glad homo-farfar.

Men jeg ville aldrig have stået her som en glad homo-farfar, hvis der ikke havde
85 været en generation af seje LGBT-aktivister i 50'erne og 60'erne der havde puffet verden i den rigtige LGBT-retning.

Dem skylder jeg en kæmpe, kæmpe tak. Men mere end det. Jeg kan lære af dem. Ikke mindst hvordan de formåede at organisere meningsfulde LGBT-
90 fællesskaber i en meget homofobisk tid.

Den viden er afgørende vigtig i dag, hvor The Dark Side vinder frem.

En af mine gode amerikanske kollegaer, Margareth Wheatley, er overbevist om, at
95 vi ser ind i et reelt civilisations-kollaps. Og hendes strategi er, at vi alle skal danne så mange store og små Islands of sanity som muligt. Dvs øer af fornuft. Som kan beskytte både vores fælles humanisme, men også skabe sociale rum, hvor den enkelte har mulighed for at leve et liv tro mod vedkommendes følelser og behov.

100 Når jeg ser på jer, som i dag er samlet her på stranden, så er det et eksempel på en ø af fornuft. Og lige om lidt skal vi tænde bålet og glædes ved det lys og den varme, det skaber.

Hvilket nøjagtigt er det, vi har brug for i dag: Lys og varme i stedet for mørke og
105 kulde.

Med de ord vil jeg ønsker jer alle en god Skt. Hans aften.

110

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

115

Tags

Båltale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/uffe-elbaeks-baltale-2025>

120

125

130

135

140